

RESSÒ DE LA PARAULA

Formació religiosa escolar: decàleg

Aprenguem, una vegada més, de la pedagogia de Déu. En aquest cas, per explicar a pares o als propis alumnes, per què hem de demanar la classe de religió a qualsevol centre escolar i la formació religiosa en un col·legi confessional.

Quan Déu va revelar la Llei a Moisès va utilitzar un senzill recurs pedagògic: va condensar tot el seu missatge en deu paraules o frases, que anomenem Decàleg. Eren breus i fàcils de recordar. Totes es referien a l'amor; les tres primeres a l'amor a Déu, les set restants a l'amor al proïsme. Encara que les anomenem així, «manaments», no eren purs mandats, sinó veritables paraules, missatges en el marc d'un diàleg comprometedor, és a dir, en el marc de l'Aliança. Cadascuna contenia una promesa de llibertat i felicitat.

Fem, doncs, una adaptació al que podria ser un Decàleg a favor de la classe de religió o de la formació religiosa escolar.

1) Adona't qui és Déu. Així es presentava Ell a si mateix: «Jo sóc el Senyor, que et vaig treure de l'esclavitud i et vaig cridar a la llibertat» (Dt 5,6). En conèixer-lo, el podràs estimar sobre totes les coses. Pensaràs en Ell i, amb Ell, pensaràs el món i la vida. Coneixeràs la veritat de la

vida, quin sentit té tot i on és la felicitat.

2) Sabràs distingir entre els qui fan servir el nom de Déu per als seus propis interessos i els qui adoren el Déu amor, Pare de Jesucrist.

3) Aprenderàs a celebrar l'alegria en el descans i a la festa, compartida amb els germans i dedicada a la lloança a Déu.

4) T'apassionaràs amb la vida en família, amb els teus pares i germans, com la primera comunitat de vida i amor.

5) No solament veuràs que hem de respectar la vida dels altres i de

la naturalesa, sinó que aprendràs a comprometre't per defensar les seves vides i els seus drets.

6) Descobriràs el valor i el sentit de la teva sexualitat i com viure-la en el marc de l'amor més ple.

7) Coneixeràs què significa la justícia social, la destinació universal de tots els béns, com usar dels propis, i el compromís d'ajudar els més pobres.

8) Comprendràs per què la Veritat ens fa lliures; i com no només hem de ser sempre sincers, sinó també vertaders, cercadors i defensors de la veritat.

9) Valoraràs sobretot la integritat i la puresa de cor, on resideix la teva llibertat i el teu veritable ser.

10) Sabràs com ser competent i lluitador, sense abusar d'uns altres, ni cobejar els seus béns, acceptant alhora amb alegria la teva pobresa i els teus límits.

Dos aclariments de gran importància. Primer: aquesta Llei està inserida en el cor de tot ésser humà. Per això no conté res que sigui contrari a la veritable humanitat i la seva presència en el currículum escolar no resulta estranya. Segona: Jesucrist no va anul·lar aquesta Llei, sinó que la va portar a la seva plenitud (Mt 5,17), estimant fins a l'extrem (Jn 13,1).

Es podrien afegir molts altres articles. Deixem així aquest Decàleg, per posar a la llum quelcom fonamental: conèixer el Déu cristià significa obrir-se a un món ple de promeses i felicitat; viure segons Ell és la salvació.

La classe de religió a l'escola, i la formació religiosa en general, són finestres obertes a la vida plena, al coneixement i, eventualment, a l'assimilació de la veritable saviesa, que ensenya a afrontar l'existència, difícil o gojosa, sense perdre l'esperança.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

La salvació del nostre món

El cristianisme vol salvar el nostre món humà fent comunitats «de cada tribu, llengua, poble i nació» (Ap 5,9) que visquin segons l'Esperit evangèlic en la fe, l'amor i la pau. Aquesta és l'obra de Déu en Jesucrist.

La tasca de cristianitzar la pròpia cultura és llarga i difícil. Sempre estem disposats a veure clar què han

de corregir els altres per ser bons cristians però posar en dubte les pròpies evidències culturals necessita una tasca enorme de sinceritat, de revisió, de senzillesa, de conversió.

Si algun pecat hem fet les comunitats cristianes ha estat beneir sense discussió allò que tenim per evident, quan no era fruit de l'Evangeli

sinó simple inèrcia del tancament i l'egoisme.

Estem acostumats a fer l'anàlisi «del nostre món», és a dir, de l'estructura econòmica, dels valors ambientals, de la vivència sexual, conjugal, familiar. No oblidem que aquestes anàlisis no es poden quedar en dades sociològiques o en exigències als polítics. Són crides als grups i a les

comunitats cristianes a fer-se conscients del que hi ha d'antievangèlic en el nostre ambient i de crear en la pròpia comunitat uns nous valors i un nou esperit més d'acord amb l'Evangeli. És el camí cristià de la salvació del nostre món.

Gaspar Mora
Professor emèrit de la FTC

ECO DE LA PALABRA

Formación religiosa escolar: decálogo

Aprendamos, una vez más, de la pedagogía de Dios. En este caso, para explicar a padres o a los propios alumnos, por qué hemos de pedir la clase de religión en cualquier centro escolar y la formación religiosa en un colegio confesional.

Cuando Dios reveló la Ley a Moisés utilizó un sencillo recurso pedagógico: condensó todo su mensaje en diez palabras o frases, que llamamos Decálogo. Eran breves y fáciles de recordar. Todas se referían al amor; las tres primeras al amor a Dios, las siete restantes al amor al prójimo. Aunque las llamamos así, «mandamientos», no eran meros mandatos, sino verdaderas palabras, mensajes en el marco de un diálogo comprometedor, es decir, en el marco de la Alianza. Cada una encerraba una promesa de libertad y felicidad.

Hagamos, pues, una adaptación a lo que podría ser un Decálogo a favor de la clase de religión o de la formación religiosa escolar.

1) Date cuenta de quién es Dios. Así se presentaba Él a sí mismo: «Yo soy el Señor, que te saqué de la esclavitud y te llamé a la libertad» (Dt 5,6). Al conocerle, le podrás amar sobre todas las cosas. Pensarás en Él y, con Él, pensarás el mundo y la vida. Conocerás la verdad de la vida, qué sentido tiene todo y dónde está la felicidad.

2) Sabrás distinguir entre quienes utilizan el nombre de Dios para sus propios intereses y quienes adoran al Dios amor, Padre de Jesucristo.

3) Aprenderás a celebrar la alegría en el descanso y en la fiesta, compartida con los hermanos y dedicada a la alabanza a Dios.

4) Te apasionarás con la vida en familia, con tus padres y hermanos, como la primera comunidad de vida y amor.

5) No sólo verás que hemos de respetar la vida de los demás y de la naturaleza, sino que aprenderás a comprometerte para defender sus vidas y sus derechos.

6) Descubrirás el valor y el sentido de tu sexualidad y cómo vivirla en el marco del amor más pleno.

7) Conocerás qué significa la justicia social, el destino universal de todos los bienes, cómo usar de los propios, y el compromiso de ayudar a los más pobres.

8) Comprenderás porqué la Verdad nos hace libres; y cómo no sólo hemos de ser siempre sinceros, sino también verdaderos, buscadores y defensores de la verdad.

9) Valorarás ante todo la integridad y la pureza de corazón, donde reside tu libertad y tu ser verdadero.

10) Sabrás cómo ser competente y luchador, sin abusar de otros, ni codiciar sus bienes, aceptando al mismo tiempo con alegría tu pobreza y tus límites.

Dos aclaraciones de gran importancia. Primera: esta Ley está inserida en el corazón de todo ser humano. Por eso no contiene nada que sea contrario a la verdadera humanidad y su presencia en el currículum escolar no resulta extraña. Segunda: Jesucristo no anuló esta Ley, sino que la llevó a su plenitud (Mt 5,17), amando hasta el extremo (Jn 13,1).

Se podrían añadir otros muchos artículos. Dejamos así este Decálogo, para poner a la luz algo fundamental: conocer al Dios cristiano significa abrirse a un mundo lleno de promesas y felicidad; vivir según Él es la salvación. La clase de religión en la escuela, y la formación religiosa en general, son ventanas abiertas a la vida plena, al conocimiento y, eventualmente, a la asimilación de la verdadera sabiduría, que enseña a afrontar la existencia, difícil o gozosa, sin perder la esperanza.

† Agustín Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

La JMJ 2016 a Cracòvia

Del 24 al 31 de juliol de 2016 hi ha una cita per als joves cristians a la qual no pots faltar: La Jornada Mundial de la Joventut a Cracòvia.

Aquests dies el Secretariat Interdiocesà de Joventut (SIJ) està acabant de tancar la proposta per participar a la JMJ d'aquest estiu, però ja es poden avançar els següents aspectes:

- Abans de sumar-se a la JMJ a Cracòvia hi haurà un pelegrinatge que recorrerà Auschwitz, Czestochowa, Watowice i Kalwaria.
- Edat mínima per a participar: 15 anys (nascuts l'any 2.000).

- S'està fent tot el possible per a que tot plegat no superi els 500 euros de cost.

Al costat de la preparació material i logística del viatge, no cal descuidar la preparació interior... Per això, a SantfeliuJove trobeu ja a disposició el missatge que el papa Francesc va escriure per a la JMJ 2016 el dia de la Mare de

Déu de l'Assumpta d'enguany, que agafa com a lema aquesta cita evangèlica: «Feliços els compassius, perquè seran compadits» (Mt 5,7).

De fet, el Papa convida els joves a viure intensament l'Any Jubilar de la Misericòrdia, a ser misericordiosos com el Pare, i a ser instruments de la seva misericòrdia per als altres.

Vida diocesana

Renovació parcial del Consell Pastoral Diocesà. 7 de novembre a les 10 h, a la Casa de l'Església. Segons els estatuts d'aquest organisme diocesà, cada dos anys es renova la meitat dels seus membres. A més, en l'ordre del dia es parlarà del Pla Pastoral i de l'Any Sant de la Misericòrdia.

Vida Creixent.

Dimarts 3 de novembre, 17 h, Casa de l'Església. Reunió amb els animadors de grup de Vida Creixent a la diòcesi, per plantejar les bases del treball que es vol portar endavant.

Centenari de la dedicació de la cripta de la colònia Güell. El diumenge, 8 de novembre a les 11 h, el bisbe Agustí presidirà l'eucaristia en aquest temple, amb motiu dels 100 anys que fou consagrada la cripta. La data exacta fou el 3 de novembre de 1915, quan l'aleshores bisbe de Barcelona, Enric Reig i Casanova, dedicà la cripta al Sagrat Cor de Jesús.

Trobada de comentaristes bíblics. 7 de novembre, a les 11 h, a l'ermita de Bruguers de Gavà. Aquesta reunió de treball aplegarà les persones que col·laboren en l'experiència ecumènica del blog

de comentaris bíblics *comentaris-bíblicsinterconfessionals.blogspot.com.es*, amb la intenció d'aprofundir el sentit ecumènic d'aquesta iniciativa i de millorar aspectes tècnics i de continguts.

Trobada amb joves de Batxillerat. 8 de novembre, de 17 a 20 h, a la Casa de l'Església, organitzada per la Delegació de Joventut.

Reunió dels consells parroquials d'economia. 4 de novembre, 21 h, a la Casa de l'Església, relacionada amb la propera Jornada de Germanor del 15 de novembre.

LA VEU DEL PAPA FRANCESC

CATEQUESIS SOBRE LA FAMÍLIA

Els infants (I)

Avui em centraré en el gran do que són els infants per a la humanitat.

Primer els nens ens recorden que tots, en els primers anys de la vida, hem estat completament dependents de les atencions i de la bondat dels altres. I el Fill de Déu no es va voler estalviar aquest passatge. És el misteri que contemplem cada any, per Nadal. El pessebre és la icona que ens comunica aquesta realitat de la manera més senzilla i directa.

Els nens són en ells mateixos una riquesa per a la humanitat i

també per a l'Església, perquè ens recorden constantment la condició necessària per entrar en el regne de Déu: no considerar-se autosuficients, sinó amb necessitat d'ajut, d'amor, de perdó.

Els infants ens recorden que sempre som fills: encara que ens convertim en adults o ancians, encara que esdevinguem pares, encara que ocupem un lloc de responsabilitat, per sota de tot això queda la identitat de fill. Tots som fills. I això ens porta de nou al fet que la vida no ens l'hem donada nosaltres sinó que l'hem re-

buda. El gran do de la vida és el primer regal que hem rebut.

Però hi ha tants dons, tantes riqueses que els infants porten a la humanitat. Porten la seva manera de veure la realitat amb una mirada confiada i pura. Al mateix temps, la seva mirada interior és pura. Els nens tenen la capacitat de somriure i de plorar. Jesús invita els seus deixebles a «fer-nos com els infants», perquè «el Regne de Déu és dels qui són com ells» (cf. Mt 18,3; Mc 10,14).

(Dimecres, 18 de març de 2015.)

VI Trobada d'animadors de la litúrgia

Aquesta iniciativa que tindrà lloc dissabte 14 de novembre a la Casa de l'Església ens dona l'ocasió de parlar amb el delegat de Pastoral Sacramental i Litúrgia, Mn. Xavier Aymerich

Les trobades d'animadors de la litúrgia arriben a la VI edició. És un signe de salut, oi?

Sí, és un signe de salut i d'empenta pastoral. Les vam començar com una prova, com un espai de trobada i formació per als que col·laboren en les celebracions de les parròquies. I vam tenir tan bona acollida que les hem anades continuant fins arribar ja enguany a la sisena edició. Pensem que l'any passat hi van participar 135 persones, vingudes de 37 parròquies diferents de llocs molt diversos de la diòcesi, la qual cosa demostra que molta gent s'hi sent convocada.

Els destinataris són els animadors de la litúrgia: quins tipus de serveis realitzen aquestes persones?

Són molt diversos, però tots ells ajuden a fer viscudes i participades les celebracions. Per exemple, els que dirigeixen els cants, els músics, els lectors, salmistes, monitors, donadors de comunió, acòlits... Però també els sagristans, els que es cuiden de les flors, de la neteja... Darrerament també tenim laics i laiques que dirigeixen celebracions dominicals en absència de prevere en comunitats que aquell dia no poden celebrar l'eucaristia.

Quina formació rebran en aquesta trobada, teòrica o pràctica?

Una trobada tan àmplia no permet massa formació pràctica, tot i que en alguna edició hem fet tallers per als diversos serveis. Més aviat mirem d'oferir unes reflexions que ajudin a captar el sentit de fons dels serveis

Mn. Xavier Aymerich

que fem en la litúrgia. Per exemple, aquest any amb una conferència sobre el tema «la litúrgia com a espai de misericòrdia», per poder aplicar

també a les nostres celebracions el que el Papa ens demana en aquest Any Sant de la Misericòrdia que estem a punt de començar.

Quin paper té la litúrgia en la vida dels cristians?

La celebració litúrgica ocupa un lloc central en la vida cristiana, tant dels fidels com de les comunitats. És l'espai on celebrem allò que creiem i vivim com a cristians. És el moment en què, reunits com a comunitat, celebrem la nostra fe. Aquí el Senyor es fa present enmig nostre, i nosaltres tenim ocasió d'expressar plegats la nostra pregària i alhora ens alimentem amb l'ensenyament de la Paraula i la gràcia dels sacraments. A més, l'experiència de comunitat,

de sentir-nos Església, ens ajuda a refermar els lligams de comunió entre nosaltres i a sentir-nos enviats en la missió evangelitzadora de la nostra vida quotidiana.

Com es mira de dinamitzar aquesta dimensió des de la Delegació de Pastoral Sacramental i Litúrgia?

Des de la delegació estem a disposició de les parròquies que ens demanen algun consell, suggeriment, formació. Oferim també trobades com aquesta, participem activament en la preparació de les celebracions diocesanes, i gestionem per encàrrec del senyor bisbe tots aquells aspectes que tenen referència amb la litúrgia, com el calendari litúrgic, materials, pregàries...

AGENDA

► **VIII Jornades de Formació per a catequistes.** 13-15 de novembre de 2015, a Tortosa. Organitzades pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi, sota el títol «Ajudar a fer el salt cap al Misteri». Més informació: catequesi@bisbatsantfeliu.cat

► **La música a l'Església. L'orgue nou de Montserrat.** 7 de novembre, de les 16 a les 17.30 h, al monestir de Montserrat. Aquesta iniciativa cultural de Catalunya Sacra és un taller de patrimoni dirigit pel P. Ramon Oranias, monjo de Montserrat, i girarà al voltant de l'orgue nou de Montserrat. Per a informació i reserves: reserves@cataloniasacra.cat, tel. 693 720 202.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

2. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [Leccionari «de difunts». Per exemple: Is 25,6a.7-9 / Sl 22 / 1Te 4,13-14.7b-18 / Jn 11,17-27]. Comemoració de tots els fidels difunts.

3. ■ Dimarts (□ a Urgell) [Rm 12, 5-16a / Sl 130 / Lc 14,15-24]. Sant Martí de Porres (1579-1639), rel. dominicà, de Lima; sant Ermenegol (†1035), bisbe d'Urgell; sant Pere Almató, prev. dominicà i mr. a Indoxina (1861), nat a Sant Feliu Sasserra (Lluçanès).

4. □ Dimecres [Rm 13,8-10 / Sl 111 / Lc 14,25-33]. Sant Carles

Borromeu (1538-1584), bisbe de Milà, cardenal; sants Vidal i Agrícola, mrs.

5. ■ Dijous [Rm 14,7-12 / Sl 26 / Lc 15,1-10]. Sant Zacaries i santa Elisabet (o Isabel), pares de Joan Baptista; sant Magne, bisbe. A Sant Feliu de Llobregat: Beata Maria Ràfols, verge.

6. ■ Divendres [Rm 15,14-21 / Sl 97 / Lc 16,1-8]. Sants i beats màrtirs de s. xx a Espanya; sant Sever, bisbe de Barcelona i mr. (633); sant Leonard, anacoreta; beata Beatriu, verge.

7. ■ Dissabte [Rm 16,3-9.16. 22-27 / Sl 144 / Lc 16,9-15]. Beat Francesc de Jesús-Maria-Josep Palau i Quer (Aitona, Segrià 1811 - Tarragona 1872), prev. carmelità, fund. Gns. i Gnes. Carmelites (1860-1861); sant Ernest, mr.; santa Carina, vg. i mr.

8. ■ Diumenge vinent, XXXII de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [1R 17,10-16 / Sl 145 / He 9,24-28 / Mc 12,38-44]. Sant Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, coneguts per *màrtirs coronats*; sant Deodat I, papa (615-618).

Tots Sants

COMENTARI

L'Església, multitud de sants

L'Apocalipsi és llibre d'esperança que canta la victòria final de l'Anyell (Crist). Un triomf que reclama forta lluita dels seus seguidors; per això l'interrogant desesperat: *Ningú no serà capaç de resistir?* (Ap 6,17).

El *vident* —que veu les coses amb ulls de Déu— *va sentir el nombre dels marcats* que han restat fidels a Déu: *cent quaranta-quatre mil*, xifra que ell *va sentir* però no ha comptabilitzat. No és cap numerus clausus sinó resultat de multiplicar 12 Tribus del Poble de l'Antiga Aliança x 12 Apòstols de la Nova Aliança x 1.000 (xifra només a l'abast de Déu). Els simbòlics *cent quaranta-quatre mil* poden identificar-se amb *la multitud que ningú no l'hauria poguda comptar*. Multitud innumerable que també avui és feliç plenament vivint les Benaurances, resum perfecte de l'Evangelí.

Són els qui, responen a *la prova d'amor que ens ha donat el Pare reconeixent-nos i fent-nos fills seus*, viuen com a fills que s'assemblen al Pare amb Jesús com a model.

El programa de Jesús és clar: *feliços de debò* ja ara ho són *els pobres en l'esperit* que amb la pobresa-virtut (filla del desprendiment i la confiança en Déu) van derrotant la pobresa-pecat (filla de les injustícies i contrària a Déu); *...els qui ploren* amb amor dolent-se del mal que veuen; *...els humils* que reben l'ajut del Déu que prefeix els més petits; *...els qui tenen fam i set de la justícia* comproment-se a favor d'ella i no només somiant-la; *...els compassius*, que pregunten conscientment la petició «*Perdoneu les nostres culpes així com nosaltres perdonem*» del Parenostre; *...els nets de cor* que, fixant-se més en el bé, no es deixen vèncer pel mal sinó que vencen el mal amb la força del bé; *...els qui posen pau* treballant pel fruit de la justícia i de l'amor; *...els perseguits* que porten al seu cos les marques del Crucificat.

D'aquests n'hi ha hagut i n'hi ha una multitud! Ens hi apuntem? Només per aquest camí serem feliços de debò ja ara i per l'eternitat.

Mn. José Luis Arín

▶ Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan

(Ap 7,2-4.9-14)

Jo, Joan, vaig veure un àngel que pujava de sol i xent i tenia la marca del Déu viu, i cridà amb totes les forces als quatre àngels que havien rebut el poder de fer mal a la terra i al mar: «No feu cap mal a la terra, ni al mar, ni als arbres, fins que haurem marcat al front els servents del nostre Déu». Llavors vaig sentir el nombre dels qui havien estat marcats: eren cent quaranta-quatre mil de totes les tribus d'Israel.

Després vaig veure una multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar. Eren gent de tota nacionalitat, de totes les races, i de tots els pobles i llengües. S'estaven drets davant el tron i davant l'Anyell, vestits de blanc i amb palmes a les mans, i cridaven amb totes les forces: «Hosanna al nostre Déu, que seu al tron, i a l'Anyell». I tots els àngels s'estaven drets al voltant del tron, dels ancians i dels quatre vivents, i es prosternaren davant el tron amb el front fins a terra, adorant Déu, i deien: «Amén. Lloança, glòria, saviesa, acció de gràcies, honor, poder i força al nostre Déu pels segles dels segles. Amén». Llavors un dels ancians em va preguntar: «Aquests són els qui vénen de la gran tribulació. Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell, i els han quedat blancs.»

▶ Salm responsorial (23)

R. *Aquests són els qui vénen per veure-us de cara, Senyor.*

És del Senyor la terra i tot el que s'hi mou, / el món i tots els qui l'habiten. / Li ha posat els fonaments dins els mars, / i les bases, a les fonts dels rius. R.

Qui pot pujar a la muntanya del Senyor? / Qui pot estar-se al recinte sagrat? / El qui té el cor sincer / i les mans netes de culpa, / que no confia en els déus falsos. R.

Rebrà benediccions del Senyor, / rebrà els favors del Déu que salva. / Aquests són els qui vénen a buscar-vos, Senyor, / per veure-us de cara, Déu de Jacob. R.

▶ Lectura de la primera carta de sant Joan

(1Jn 3,1-3)

Estimats, mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare: Déu ens reconeix com a fills seus, i ho som. Per això el món no ens reconeix, com no l'ha reconegut a ell. Sí, estimats: ara ja som fills de Déu, però encara no s'ha manifestat com serem; sabem que quan es manifestarà, serem semblants a ell, perquè el veurem tal com és. I tothom qui té aquesta esperança en ell es purifica, tal com Jesucrist és pur.

▶ Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

(Mt 5,1-12a)

En aquell temps, en veure Jesús les multituds, pujà a la muntanya, s'assegué i els deixebles se li acostaren. Llavors es posà a parlar i els instruïa dient:

«Feliços els pobres en l'esperit: el Regne del cel és per a ells. Feliços els qui estan de dol: vindrà el dia que seran consolats. Feliços els humils: són ells els qui posseiran el país. Feliços els qui tenen fam i set de ser justos: vindrà el dia que seran saciats. Feliços els compassius: Déu els compadirà. Feliços els nets de cor: són ells els qui veuran Déu. Feliços els qui posen pau: Déu els reconeixerà com a fills. Feliços els perseguits pel fet de ser justos: el Regne del cel és per a ells. Feliços vosaltres quan, per causa meua, us ofendran, us perseguiran i escamparan contra vosaltres tota mena de calúmnies: alegreu-vos-en i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel.»

▶ Lectura del libro del Apocalipsi

(Ap 7,2-4.9-14)

Luego vi a otro ángel que subía del oriente llevando el sello del Dios vivo. Gritó con voz potente a los cuatro ángeles encargados de dañar a la tierra y al mar, diciéndoles: —«No dañéis a la tierra ni al mar ni a los árboles hasta que marquemos en la frente a los siervos de nuestro Dios.» Oí también el número de los marcados, ciento cuarenta y cuatro mil, de todas las tribus de Israel. Después de esto apareció en la visión una muchedumbre inmensa, que nadie podría contar, de toda nación, raza, pueblo y lengua, de pie delante del trono y del Cordero, vestidos con vestiduras blancas y con palmas en sus manos. Y gritaban con voz potente: —«¡La victoria es de nuestro Dios, que está sentado en el trono, y del Cordero!» Y todos los ángeles que estaban alrededor del trono y de los ancianos y de los cuatro vivientes cayeron rostro a tierra ante el trono, y rindieron homenaje a Dios, diciendo: —«Amén. La alabanza y la gloria y la sabiduría y la acción de gracias y el honor y el poder y la fuerza son de nuestro Dios, por los siglos de los siglos. Amén.» Y uno de los ancianos me dijo: —«Ésos que están vestidos con vestiduras blancas ¿quiénes son y de dónde han venido?» Yo le respondí: —«Señor mío, tú lo sabrás.» Él me respondió: —«Éstos son los que vienen de la gran tribulación: han lavado y blanqueado sus vestiduras en la sangre del Cordero.»

▶ Salmo responsorial (23)

R. *Éste es el grupo que viene a tu presencia, Señor.*

Del Señor es la tierra y cuanto la llena, / el orbe y todos sus habitantes: / él la fundó sobre los mares, / él la afianzó sobre los ríos. R.

¿Quién puede subir al monte del Señor? / ¿Quién puede estar en el recinto sacro? / El hombre de manos inocentes / y puro corazón, / que no confía en los ídolos. R.

Ése recibirá la bendición del Señor, / le hará justicia el Dios de salvación. / Éste es el grupo que busca al Señor, / que viene a tu presencia, Dios de Jacob. R.

▶ Lectura de la primera carta de san Juan

(1Jn 3,1-3)

Queridos hermanos: Mirad qué amor nos ha tenido el Padre para llamarnos hijos de Dios, pues ¡lo somos! El mundo no nos conoce porque no le conoció a él. Queridos, ahora somos hijos de Dios y aún no se ha manifestado lo que seremos. Sabemos que, cuando él se manifieste, seremos semejantes a él, porque lo veremos tal cual es. Todo el que tiene esperanza en él se purifica a sí mismo, como él es puro.

▶ Lectura del santo evangelio según san Mateo

(Mt 5,1-12a)

En aquel tiempo, al ver Jesús el gentío, subió a la montaña, se sentó, y se acercaron sus discípulos; y él se puso a hablar, enseñándoles: —«Dichosos los pobres en el espíritu, porque de ellos es el reino de los cielos. Dichosos los que lloran, porque ellos serán consolados. Dichosos los sufridos, porque ellos heredarán la tierra. Dichosos los que tienen hambre y sed de la justicia, porque ellos quedarán saciados. Dichosos los misericordiosos, porque ellos alcanzarán misericordia. Dichosos los limpios de corazón, porque ellos verán a Dios. Dichosos los que trabajan por la paz, porque ellos se llamarán los Hijos de Dios. Dichosos los perseguidos por causa de la justicia, porque de ellos es el reino de los cielos. Dichosos vosotros cuando os insulten y os persigan y os calumnien de cualquier modo por mi causa. Estad alegres y contentos, porque vuestra recompensa será grande en el cielo.»